Los Siete Sabios de Grecia.

Ponemos en griego las sentencias famosísimas durante toda la edad Antigua, que memorizaban los niños al inicio de la escuela. Están en Diels H. y Kranz W., *Die Fragmente der Vorsokratiker griechisch und deutsch*, Berlin, Weidmannsche Buchhandlung 1903 y en Mulach F. *Fragmenta Philosophorum Graecorum* I Paris, Didot 1860, pp 215s.

Τῶν ἑπτα σοφῶν ἀποφθέγματα.

Κλεόβουλος Εὐαγόρου Λίνδιος ἔφη.

1. μέτρον ἄριστον.
2. πατέρα δεῖ αἰδεῖσθαι.
3. εὖ το σῶμα ἔχειν και την ψυχήν.
4. φιλήκοον εἶναι και μη πολύλαλον.
5. πολυμαθῆ ἠ ἀμαθη.
6. γλῶσσαν εὔφημον κεκτῆσθαι.
7. ἀρετῆς οἰκεῖον, κακίας ἀλλότριον.
8. ἀδικίαν μισεῖν, εὐσέβειαν φυλάσσειν.
9. πολίταις τα βέλτιστα συμβουλεύειν.
10. ἡδονῆς κρατεῖν.
11. βίαι μηδεν πράττειν.
12. τέκνα παιδεύειν.
13. τύχηι εὔχεσθαι.
14. ἔχθρας διαλύειν.
15. τον τοῦ δήμου ἐχθρον πολέμιον νομίζειν.
16. γυναικι μη μάχεσθαι μηδε ἄγαν φρονεῖν ἀλλοτρίων παρόντων· το μεν γαρ ἄνοιαν, το δε μανίαν δύναται παρέχειν.
17. οἰκέτας παρ᾽ οινον μη κολάζειν· εἰ δε μή, δόξεις παροινεῖν.
18. γαμεῖν ἐκ τῶν ὁμοίων· ἐαν γαρ ἐκ τῶν κρειττόνων, δεσπότας, οὐ συγγενεῖς κτήσηι.
19. μη ἐπιγελᾶν τῶι σκώπτοντι· ἀπεχθης γαρ ἔσηι τοῖς σκωπτομένοις.
20. εὐποροῦντα μη ὑπερήφανον εἶναι, ἀποροῦντα μη ταπεινοῦσθαι.

Σόλων Ἐξηκεστίδου Ἀθηναῖος ἔφη.

1. μηδεν ἄγαν.
2. κριτης μη κάθησο· εἰ δε μή, τῶι ληφθέντι ἐχθρος ἔσηι.
3. ἡδονην φεῦγε, ἥτις λύπην τίκτει.
4. φύλασσε τρόπου καλοκαγαθίαν ὅρκου πιστοτέραν.
5. σφραγίζου τους μεν λόγους σιγῆι, την δε σιγην καιρῶι.
6. μη ψεύδου, ἀλλ᾽ ἀλήθευε.
7. τα σπουδαῖα μελέτα.
8. τῶν γονέων μη λέγε δικαιότερα.
9. φίλους μη ταχυ κτῶ, οὑς δ᾽ ἀν κτήσηι, μη ταχυ ἀποδοκίμαζε.
10. ἄρχεσθαι μαθων ἄρχειν ἐπιστήσηι.
11. εὔθυναν ἑτέρους ἀξιῶν διδόναι και αὐτος ὕπεχε.
12. συμβούλευε μη τα ἥδιστα, ἀλλα τα βέλτιστα τοῖς πολίταις.
13. μη θρασύνου.
14. μη κακοῖς ὁμίλει.
15. χρῶ τοῖς θεοῖς.
16. φίλους εὐσέβει.
17. ὁ ἀν [μη] ἴδηις, μη λέγε.
18. εἰδως σίγα.
19. τοῖς σεαυτοῦ πρᾶος ἴσθι.
20. τα ἀφανῆ τοῖς φανεροῖς τεκμαίρου.

Χίλων Δαμαγήτου Λακεδαιμόνιος ἔφη.

1. γνῶθι σαυτόν.
2. πίνων μη πολλα λάλει· ἁμαρτήσει γάρ.
3. μη ἀπείλει τοῖς ἐλευθέροις· οὐ γαρ δίκαιον.
4. μη κακολόγει τους πλησίον· εἰ δε μή, ἀκούσηι, ἐφ᾽ οἷς λυπηθήσηι.
5. ἐπι τα δεῖπνα τῶν φίλων βραδέως πορεύου, ἐπι δε τας ἀτυχίας ταχέως,
6. γάμους εὐτελεῖς ποιοῦ.
7. τον τετελευτηκότα μακάριζε.
8. πρεσβύτερον σέβου.
9. τον τα ἀλλότρια περιεγραζόμενον μίσει.
10. ζημίαν αἱροῦ μᾶλλον ἠ κέρδος αἰσχρόν· το μεν γαρ ἅπαξ λυπήσει, το δε ἀεί.
11. τωι δυστυχοῦντι μη ἐπιγέλα.
12. τραχυς ὢν ἥσυχον σεαυτον πάρεχε, ὅπως σε αἰσχύνωνται μᾶλλον ἠ φοβῶνται.
13. τῆς ἰδίας οἰκίας προστάτει.
14. ἡ γλῶσσά σου μη προτρεχέτω τοῦ νοῦ.
15. θυμοῦ κράτει.
16. μη ἐπιθύμει ἀδύνατα.
17. ἐν ὁδῶι μη σπεῦδε προάγειν.
18. μηδε την χεῖρα κινεῖν· μανικον γάρ.
19. νόμοις πείθου.
20. ἀδικούμενος διαλλάσσου, ὑβριζόμενος τιμωροῦ.

Θαλῆς Ἐξαμύου Μιλήσιος ἔφη.

1. ἐγγύα, πάρα δ᾽ ἄτα.
2. φίλων παρόντων και ἀπόντων μέμνησο.
3. μη την ὄψιν καλλωπίζου, ἀλλ᾽ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἴσθι καλός,
4. μη πλούτει κακῶς.

5. μή σε διαβαλλέτω λόγος προς τους πίστεως κεκοινωνηκότας,
6. κολακεύειν γονεῖς μη ὄκνει.
7. μη πατρος δέχου το φαῦλον.
8. οἵους ἀν ἐράνους ἐνέγκηις τοῖς γονεῦσι, τοιούτους αὐτος ἐν τῶι γήραι παρα τῶν τέκνων προσδέχου.
9. χαλεπον το ἑαυτον γνῶναι.
10. ἥδιστον οὗ ἐπιθυμεῖς τυχεῖν.
11. ἀνιαρον ἀργία.
12. βλαβερον ἀκρασία.
13. βαρυ ἀπαιδευσία.
14. δίδασκε και μάνθανε το ἄμεινον.
15. ἀργος μη ἴσθι, μηδ᾽ ἀν πλουτῆις,
16. κακα ἐν οἴκωι κρύπτε.
17. φθονοῦ μᾶλλον ἠ οἰκτίρου.
18. μέτρωι χρῶ.
19. μη πᾶσι πίστευε.
20. ἄρχων κόσμει σεαυτόν.

Πιττακος Υρρα Λέσβιος ἔφη.

1. καιρον γνῶθι.
2. ὁ μέλλεις ποιεῖν, μη λέγε· ἀποτυχων γαρ καταγελασθήσηι.
3. τοῖς ἐπιτηδείοις χρῶ.
4. ὅσα νεμεσᾶις τῶι πλησίον, αὐτος μη ποίει.
5. ἀπραγοῦντα μη ὀνείδιζε· ἐπι γαρ τούτοις νέμεσις θεῶν κάθηται.
6. παρακαταθήκας ἀπόδος,
7. ἀνέχου ὑπο τῶν πλησίον μικρα ἐλαττούμενος,
8. τον φίλον κακῶς μη λέγε μηδ᾽ εὖ τον ἐχθρόν· ἀσυλλόγιστον γαρ το τοιοῦτον.
9. δεινον συνιδεῖν το μέλλον, ἀσφαλες το γενόμενον.
10. πιστον γῆ, ἄπιστον θάλασσα.
11. ἄπληστον κέρδος,
12. κτῆσαι ἴδια.
13. θεράπευε εὐσέβειαν, παιδείαν, σωφροσύνην, φρόνησιν, ἀλήθειαν, πίστιν, ἐμπειρίαν, ἐπιδεξιότητα, ἑταιρείαν, ἐπιμέλειαν, οἰκονομίαν, τέχνην.

Βίας Τευταμίδου Πριηνευς ἔφη.

1. οἱ πλεῖστοι ἄνθρωποι κακοί.
2. εἰς κάτοπτρον, ἔφη, ἐμβλέψαντα δεῖ, εἰ μεν καλος φαίνηι, καλα ποιεῖν· εἰ δε αἰσχρός, το τῆς φύσεως ἐλλιπες διορθοῦσθαι τῆι καλοκαγαθίαι.
3. βραδέως ἐγχείρει· οὗ δ᾽ ἀν ἄρξηι, διαβεβαιοῦ.
4. μίσει το ταχυ λαλεῖν, μη ἁμάρτηις· μετάνοια γαρ ἀκολουθεῖ.
5. μήτ᾽ εὐήθης ἴσθι μήτε κακοήθης, 6. ἀφροσύνην μη προσδέχου.
7. φρόνησιν ἀγάπα.
8. περι θεῶν λέγε, ὡς εἰσίν.
9. νόει το πραττόμενον.
10. ἄκουε πολλά.
11. λάλει καίρια.
12. πένης ὢν πλουσίοις μη ἐπιτίμα, ἠν μη μέγα ὠφελῆις,
13. ἀνάξιον ἄνδρα μη ἐπαίνει δια πλοῦτον.
14. πείσας λαβέ, μη βιασάμενος
15. ὅ τι ἀν ἀγαθον πράσσηις, θεούς, μη σεαυτον αἰτιῶ. 16. κτῆσαι ἐν μεν νεότητι εὐπραξίαν, ἐν δε τῶι γήραι σοφίαν.
17. ἕξεις ἔργωι μνήμην, καιρῶι εὐλάβειαν, τρόπωι γενναιότητα, πόνωι ἐγκράτειαν, φόβωι εὐσέβειαν, πλουτωι φιλίαν, λόγωι πειθώ, σιγῆι κόσμον, γνώμηι δικαιοσύνην, τόλμηι ἀνδρείαν, πράξει δυναστείαν, δόξηι ἡγεμονίαν.

Περίανδρος Κυψέλου Κορίνθιος ἔφη.

1. μελέτα το πᾶν.
2. καλον ἡσυχία.
3. ἐπισφαλες προπέτεια.
4. κέρδος αἰσχρόν.
5.φύσεως κατηγορία.
6. δημοκρατία κρεῖττον τυραννίδος,
7. αἱ μεν ἡδοναι θνηταί, αἱ δ᾽ ἀρεται ἀθάνατοι.
8. εὐτυχῶν μεν μέτριος ἴσθι, ἀτυχῶν δε φρόνιμος.
9. φειδόμενον κρεῖττον ἀποθανεῖν ἠ ζῶντα ἐνδεῖσθαι.
10. σεαυτον ἄξιον παρασκεύαζε τῶν γονέων.
11. ζῶν μεν ἐπαινοῦ, ἀποθανων δε μακαρίζου.
12. φίλοις εὐτυχοῦσι και ἀτυχοῦσιν ὁ αὐτος ἴσθι. 13. ὁ ἀν ἑκων ὁμολογήσηις, [διατήρει]· πονηρον [γαρ το] παραβῆναι.
14. λόγων ἀπορρητων ἐκφοραν μη ποιοῦ.
15. λοιδοροῦ ὡς ταχυ φίλος ἐσόμενος,
16. τοῖς μεν νόμοις παλαιοῖς χρῶ, τοῖς δε ὄψοις προσφάτοις.
17. μη μόνον τους ἁμαρτάνοντας κόλαζε, ἀλλα και τους μέλλοντας κώλυε.
18. δυστυχῶν κρύπτε, ἵνα μη τους ἐχθρους εὐφράνηις.